

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено

На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри _____

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни
«Соціологія конфлікту»,
що викладається в межах ОПІ Прикладна соціологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 054 Соціологія

Львів 2023

Назва курсу	Соціологія конфлікту
Адреса викладання навчальної дисципліни	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 054 «Соціологія»
Викладач навчальної дисципліни	Кудринська Ганна Іванівна, кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: akudrinska@ukr.net ; hanna.kudrynska@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/employee/kudrynska-a-i Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 318
Консультації з навчальної дисципліни відбуваються	Консультації: згідно графіку консультацій (вул. Університетська, 1, головний корпус Львівського національного університету імені Івана Франка, історичний факультет, III поверх, ауд. № 319), а також у день проведення семінарських занять.
Сторінка навчальної дисципліни	https://clio.lnu.edu.ua/course/sotsiolohiia-konfliktu-opp-prykladna-sotsiolohiia
Інформація про навчальну дисципліну	Дисципліна «Соціологія конфлікту» є нормативною навчальною дисципліною, розробленою для освітньо-професійної програми бакалаврського рівня «Прикладна соціологія» зі спеціальності 054 «Соціологія», що викладається у 4 семестрі в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний теоретичний і фактографічний матеріал для отримання цілісної картини стосовно сутності соціальних конфліктів, механізмів їх виникнення та розгортання, стратегій і тактик поведінки, альтернативних підходів до їх конструктивного розв'язання.
Мета та цілі курсу	<i>Метою</i> вивчення дисципліни «Соціологія конфлікту» є формування: формування у студентів конфліктологічної компетентності, що передбачає: вміння прогнозувати, попереджати та регулювати конфлікти; навички аналізу конфліктних ситуацій, здатність критично оцінювати їх, виокремлюючи дійсні чинники загострення; готовність спільно формувати конструктивні рішення виходу з конфлікту, мінімізуючи деструктивні форми з метою оптимізації комунікативної взаємодії. <i>Завдання навчальної дисципліни:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <u>теоретичне</u> – розглянути базові поняття соціології конфлікту, сутнісні характеристики конфліктів у різних сферах суспільного життя; стратегії й тактики конструктивного розв'язання конфліктів;

	<ul style="list-style-type: none"> • <u>методологічне</u> – сприяти розвитку пошукових здібностей студентів, їх креативності та можливостей самостійного здобуття знань, уміння їх демонструвати в аудиторії; • <u>соціальне</u> – сприяти розвитку творчих і комунікативних здібностей у студентів шляхом застосування інтерактивних методів навчання.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Березовська Л.І., Юрков О.С. Психологія конфлікту: навчально-методичний посібник. Мукачево: МДУ, 2016. 201 с. 2. Гірник А., Бобро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. Київ: Вид-во «ОСНОВИ», 2003. 172 с. 3. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 564 с. 4. Миронова О. М., Мазоренко О.В. Конфліктологія : навчальний посібник. Харків: Вид-во ХНЕУ, 2011. 168 с. 5. Сивогракова З. А., Алексеєнко Н. В. Психологія конфліктів. Соціально-психологічний вимір управління конфліктами: Конспект лекції. – Харків: УкрДУЗТ, 2020. 52 с. 6. Яремчук С.С.. Сучасні теорії в конфліктології: Навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2008. 72 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барабанов І.В., Андреева Т.Є., Гетьман О.О. Сучасний конфлікт-менеджмент: монографія. Харків: ФОП Панов А.М., 2019. 204 с. 2. Денисенко І.Д. Сучасна теорія конфлікту: проблеми експлікації, демаркації, класифікації. <i>Українським соціум</i>. 2013. № 3(46). С. 32–43. 3. Долинська Л. В., Матяш-Заяц Л. П. Психологія конфлікту: навчальний посібник; 3-є вид. Київ : Каравела, 2016. 303 с. 4. Захарчин Г. М., Винничук Р. О. Управління конфліктами : навч. посіб.; 2-е вид., допов. Львів : «Львівська політехніка», 2019. 192 с. 5. Ковтуненко Е.С. Концептуалізація поняття конфліктної взаємодії в руслі теорії соціального конфлікту. URL: https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.19.71.pdf 6. Котлова Л.О. Психологія конфлікту: курс лекцій: Навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2013. 112 с. 7. Коулмен П., Фергюсон Р. Результативний конфлікт / пер. з англ. Інни Софієнко; 2-е вид. Київ: Наш формат, 2017. 312 с. 8. Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навч. посібн. Київ: ВД «Професіонал», 2006. 416 с. 9. Мазаракі Н. Співвідношення термінів «мдіація» та «примирення». <i>Підприємництво, господарство і право</i>. 2017. № 11. С. 226-229. 10. Майструк Н. Конфліктологічна парадигма: класичні та сучасні інтерпретації. URL: https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2017/2017-4-3/28.pdf 11. Поліщук М. Я. Поняття медіації як альтернативного методу вирішення спорів. <i>Держава і право</i>. 2014. Вип. 65. С. 134–139. 12. Трофименко А. В., Константинова Ю.В. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2020. 375 с. 13. Шинкаренко І.О. Конфліктологія: Навчальний контент з навчальної дисципліни для денної форми навчання. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 202 с.

	<p>14. Яхно Т.П., Куревіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.</p> <p>Інтернет-джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Збірник наукових праць «Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики». URL: http://soctech-journal.kpu.zp.ua/ 2. Інститут соціології НАН України. URL: https://i-soc.com.ua/ 3. Львівський центр медіації. URL: https://mediation.lviv.ua/ 4. Науковий журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». URL: http://stmm.in.ua/ 5. Науковий журнал «Український соціум». URL: https://ukr-socium.org.ua/uk/ 6. Науковий журнал «Габітус». URL: http://habitus.od.ua/ 7. Публікації викладачів кафедри соціології ЛНУ імені Івана Франка URL: https://clio.lnu.edu.ua/department/sotsiologhiji 8. Соціологічна група «Рейтинг». URL: https://ratinggroup.ua/ 9. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: https://razumkov.org.ua/ 10. Український центр медіації. URL: https://www.ukrmediation.com.ua/ua/ 11. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: https://dif.org.ua/
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Загальний обсяг 120 академічних годин. З них: зокрема 64 годин аудиторних занять (32 год. лекційних занять, 32 год. практичних занять та 56 год. самостійної роботи).</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У результаті успішного проходження курсу студент(ка) набуде загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, що сприятимуть формуванню відповідних результатів навчання:</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях</p> <p>ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</i></p> <p>СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології</p> <p>СК09. Здатність розуміти специфіку функціонування сучасного суспільства у розрізі його базових галузей і суб'єктів, а також надавати фахове пояснення щодо прикладних аспектів суспільної життєдіяльності.</p> <p>СК10. Здатність аналізувати та оцінювати діяльність соціальних інститутів, що продукують і поширюють інформацію, формують і реалізують комунікативні стратегії у суспільстві, здатність розуміти закономірності інформаційних та комунікаційних процесів, а також бути їх активним учасником/учасницею.</p> <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <p>РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.</p> <p>РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.</p> <p>РН13. Розуміти специфіку функціонування сучасного суспільства у розрізі його базових галузей і суб'єктів, а також надавати фахове пояснення щодо прикладних аспектів суспільної життєдіяльності.</p>

	PH14. Вміти аналізувати та оцінювати діяльність соціальних інститутів, що продукують і поширюють інформацію, формують і реалізують комунікативні стратегії у суспільстві, вміти обґрунтовувати закономірності інформаційних та комунікаційних процесів, а також бути їх активним учасником/учасницею.
Ключові слова	Соціальний конфлікт, конфліктна ситуація, інцидент, учасники конфлікту, типологія конфліктів, когнітивний дисонанс, стратегії й тактики конфліктної взаємодії, переговорний процес, медіація.
Формат курсу	Очний.
Теми	Детально див. Додаток «Схему курсу»**
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань таких навчальних дисциплін, як «Вступ до спеціальності», «Соціологія малих груп», «Соціологія менеджменту» достатніх для сприйняття категоріального апарату з соціології конфлікту та розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, індивідуальні творчі завдання, дискусії. самостійна робота, групова робота.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор (з урахуванням особливостей навчального процесу).
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою: 50 балів – робота впродовж семестру та 50 балів за іспит. За роботу в семестрі бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) участь у семінарських заняттях (20 балів), 2) презентація як різновид ІНДЗ (10 балів), 3) 2 модульні контрольні роботи (20 балів), 4) екзамен – 50 балів. <p>Загальна максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» http://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf. Очікується, що ІНДЗ студентів будуть їхніми оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел є ознаками академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування роботи студента, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціологія конфлікту як галузь наукового знання: об'єкт, предмет, структура. Основні методологічні принципи дослідження конфліктів. 2. Еволюція наукових поглядів на конфлікт. 3. Конфлікт як соціальний феномен: сутність, основні ознаки, об'єктивні та суб'єктивні причини виникнення. Функції конфліктів. 4. Структура конфлікту (об'єктивні, суб'єктивні складові).

<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 5. Толерантність як діаметральна протилежність конфліктності, основні чинники формування. 6. Ключові положення теорії конфлікту К.Маркса. 7. Теорія конфліктного функціоналізму Г.Зіммеля. Парадокс Г.Зіммеля. 8. Особливості поглядів Р.Дарендорфа на соціальний конфлікт. Основні причини, особливості та способи вирішення соціальних конфліктів. 9. К.Боулдінг про статичний та динамічний аспекти конфлікту. 10. Парадигма конфлікту Л.Козера. Позитивні та негативні аспекти конфлікту. 11. Основні критерії класифікації та різновиди конфліктів 12. Сутність та особливості міжособистісних конфліктів. Характерні ознаки. 13. Сутність та особливості міжгрупових конфліктів. 14. Внутрішньоособистісний конфлікт: сутність, характерні ознаки, причини виникнення, позитивні та негативні наслідки. Когнітивний дисонанс. 15. К.Левін про основні типи внутрішньоособистісного конфлікту. Внутрішньорольові та міжрольові конфлікти. 16. Війна як різновид політичного конфлікту. Об'єктивні та суб'єктивні чинники виникнення війн. Основні відмінності між війною та військовим конфліктом. 17. Динаміка конфлікту, основні фази розгортання. 18. Поняття конфліктної ситуації. Особливості її сприйняття. Чинники, що зумовлюють перекручування сприйняття конфліктної ситуації. 19. Основні стратегії та тактики поведінки в конфлікті. Доцільність їх використання. 20. Специфіка й особливості подружніх конфліктів, шляхи запобігання. 21. П'ять характерних типів конфліктних особистостей. 22. Нормативна, конфронтаційна, маніпулятивна та переговорна стратегії конфліктної поведінки. 23. Сутність і принципи асертивної поведінки . 24. Конструктивна, деструктивна та конформістська моделі поведінки в конфлікті. 25. Сутність розв'язання конфлікту. Необхідні умови для цього. 26. Сутність, особливості, функції переговорів, їх різновиди. 27. Різновиди тактичних прийомів у переговорному процесі. Інформаційно-комунікаційні особливості переговорів, бар'єри сприйняття. 28. Техніки ефективного слухання, їх особливості. Доцільність використання методу Я-висловлювань. 29. Сутність медіації та її доцільність. 30. Роль і значимість медіатора, його функції.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості навчальної дисципліни буде надано по завершенню її викладання.</p>

Додаток. Схема курсу «Соціологія конфлікту»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1-2/14 год.	<p>Тема 1. Історія формування конфліктологічних ідей. Філософські уявлення про сутність та причини конфліктів. Особливість поглядів представників соціал-дарвінізму на конфлікт. Функціональна теорія конфлікту Г.Зіммеля. Л.Козер і Р.Дарендорф як творці парадигми конфлікту. Загальна теорія конфлікту К.Боулдінга. Теорія конфлікту Р. Коллінза. Структурне насилля та структурні конфлікти (Й.Галтунг). Загальна теорія конфлікту Л.Крісберга.</p>	Лекція, практичні заняття – 8 год.	Основна: 2, 3, 6 Додаткова: 8, 10,12 Інтернет-джерела: 6	Самостійна робота – 6 год. <u>Підготовка відповідей на питання:</u> 1. Особливості марксистської парадигми конфлікту. 2. Особливості формування уявлень про конфлікт в історичній ретроспективі (на основі аналізу статей «Теорія конфлікту: історія та сучасність»; «Сучасні теорії конфлікту»); 3. Значимість конфліктологічної парадигми в соціологічному дискурсі. 4. Теоретичні передумови формування соціології конфлікту. 5. Сутність теорії мирної трансформації конфліктів Й.Галтунга.	1-2-й тиждень
3-4/14 год.	<p>Тема 2. Конфлікт як соціальний феномен Особливості тлумачення поняття «конфлікт». Структура конфлікту, його об'єктивні та суб'єктивні складові. Причини конфлікту, їх об'єктивний і суб'єктивний характер. Конструктивні та деструктивні функції конфліктів.</p>	Лекція, практичні заняття – 8 год.	Основна: 1, 3, 4, 5 Додаткова: 1, 2, 6, 8, 12, 13 Інтернет-джерела: 6, 8, 9	Самостійна робота – 6 год. <u>Підготовка відповідей на питання:</u> 1. Структурно-функціональні характеристики соціального конфлікту. 2. Роль «третьої сторони» в конфлікті. 3. Як зазначав Л.Козер, конфлікт виконує тестуючу функцію. Чи можна «штучно»	3– 4-й тиждень

				<p>сконструювати конфліктну ситуацію, щоб у такий спосіб перевірити реакцію своїх друзів чи колег? У чому може полягати небезпека такого «тестування»?</p> <p><u>Завдання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання основних категорій соціології конфлікту. 2. На основі опрацювання наукової літератури підготуватися до дискусії «Соціальний конфлікт як певний етап комунікації». 	
5-6/14 год.	<p>Тема 3. Динаміка конфлікту Динаміка розвитку конфлікту, його гострота. Поняття про конфліктогени Життєвий цикл конфлікту, Основні детермінанти завершення конфлікту. «Ціна» конфлікту та «ціна виходу» з конфлікту. Постконфліктна стадія</p>	Лекція, практичні заняття – 8 год	<p>Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 4, 6, 8, 12 Інтернет-джерела: 6, 8, 11</p>	<p>Самостійна робота – 6 год. <u>Завдання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наведіть приклади короткотривалих та затяжних конфліктів. Поміркуйте, від чого залежить тривалість конфлікту. 2. Аналіз реального конфлікту з власного досвіду, послуговуючись схемою структурного аналізу. 3. На основі перегляду кінофільму «Темні часи» проаналізувати особливості розгортання конфліктів, які простежуються у кінофільмі. 	5 – 6-й тиждень
7-9/24 год.	<p>Тема 4. Класифікація та типи конфліктів Основні критерії класифікації конфліктів. Міжособистісні та міжгрупові конфлікти. Внутрішньоособистісний конфлікт,</p>	Лекція, практичні заняття – 12 год	<p>Основна: 1, 3, 4 Додаткова: 3, 6, 8, 13 Інтернет-джерела: 1, 4, 6, 8</p>	<p>Самостійна робота – 12 год. <u>Завдання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виокремити структурні компоненти конфліктів у сфері міжособистісних стосунків (із власного досвіду). Охарактеризуйте 	7 – 9-й тиждень

	<p>його показники, характерні ознаки, основні причини. Когнітивний дисонанс та шляхи його подолання. Конфлікти у різних сферах суспільного життя: сутність, причини виникнення та особливості розгортання.</p>			<p>свою поведінку в них. Проаналізуйте його конструктивну та деструктивну функції.</p> <p>2. Окреслити особливості конфліктів у сфері внутрішньої політики України в залежності від наявності конфліктної ситуації.</p> <p>3. Проаналізувати різновиди сімейних конфліктів у повісті І.Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я» (учасники, причини, особливості розгортання, завершення/розв'язання, постконфліктна стадія).</p> <p>4. На основі опрацювання наукової літератури, Інтернет-джерел проаналізувати основні причини виникнення конфліктів у різних сферах сучасного українського суспільства.</p> <p>5. Наведіть приклади глобальних конфліктів і проаналізуйте причини їх виникнення.</p> <p>6. На основі опрацювання наукових публікацій проаналізувати сутність конфліктів у системах безпеки.</p> <p>7. На основі перегляду кінофільму «Принцеса Монако» (2014 р.) проаналізувати типи конфліктів, які простежуються у фільмі (див. схему аналізу конфлікту).</p>	
--	--	--	--	--	--

10-11/16 год.	<p>Тема 5. Соціально-психологічні чинники конфліктної поведінки</p> <p>Особистість як суб'єкт конфлікту. Основні типи конфліктних особистостей. Основні стратегії й тактики конфліктної взаємодії, доцільність їх застосування. Поведінкові бар'єри та конфліктна поведінка. Сутність та основні різновиди психологічних впливів на іншу людину. Стресостійкість як спосіб запобігання конфліктам.</p>	Лекція, практичні заняття – 8 год.	<p>Основна: 1, 4, 5 Додаткова: 1, 3, 5, 6, 8 Інтернет-джерела: 3, 8, 13</p>	<p>Самостійна робота – 8 год.</p> <p><u>Завдання:</u></p> <p>1. Враховуючи лекційний матеріал, використовуючи пошукові системи Інтернету, наукову літературу, підготуйте відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Які з розглянутих типологій конфліктних особистостей, на Вашу думку, є найбільш «вдалими»? ➤ Використовуючи обрану типологію, запропонуйте відповідні типи особистості (з реального життя, з кінофільмів чи літератури). Обґрунтуйте свій вибір. <p>2. Візуалізація конфлікту з власного досвіду чи іншого реального конфлікту (конструювання карти конфлікту та її обговорення).</p> <p>3. На основі опрацювання наукової літератури підготуватися до дискусії «Агресія як форма поведінки, що продукує конфлікт».</p>	10 – 11-й тиждень
12-13/16 год.	<p>Тема 6. Шляхи запобігання та подолання конфліктів</p> <p>Основні підходи до попередження конфліктів. Детермінанти безконфліктної поведінки. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки у конфлікті. Поняття асертивної</p>	Лекція, практичні заняття – 8 год	<p>Основна: 1, 2, 4 Додаткова: 1, 3, 4, 7, 13 Інтернет-джерела: 3, 4, 10</p>	<p>Самостійна робота – 8 год.</p> <p><u>Підготовка відповідей на питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як можна спрогнозувати конфлікт? 2. Типові помилки учасників конфліктної взаємодії. 3. Сутність профілактики конфлікту. 	12– 13-й тиждень

	поведінки. Умови та правила розв'язання конфлікту. Типові помилки учасників конфліктної взаємодії.			4. Правила безконфліктного спілкування. 5. Етичні норми спілкування в конфліктній ситуації. <u>Завдання:</u> 1. Аналіз кейсів.	
14-16/22 год.	Тема 7. Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів Переговори – універсальний метод розв'язання конфлікту: сутність, функції, типи, переваги та особливості. Техніки ефективного слухання. Правила принципів переговорів. Етнокультурна специфіка ведення переговорів. Фасилітація як одна з процедур розв'язання конфлікту. Сутність та основні ознаки процесу медіації, сфери застосування.	Лекція, практичні заняття – 12 год	Основна: 1, 2, 4 Додаткова: 1, 4, 7, 9, 11, 14 Інтернет-джерела: 3, 4, 8, 10	Самостійна робота – 10 год. <u>Підготовка відповідей на питання:</u> 1. Детермінанти успішних переговорів. 2. Етнокультурна специфіка ведення переговорів 3. Основні правила налагодження відносин між сторонами переговорів. 4. Неетичні параметри ведення переговорів. 5. Співвідношення процедур медіації та примирення. <u>Завдання:</u> 1. Аналіз Закону України «Про медіацію». 2. Аналіз кейсів.	14 – 16-й тиждень
Разом 120 год.		64 год.		56 год.	